

УДК 343.1

DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2025.1.29>**В. В. Гурін**

кандидат юридичних наук,
докторант наукової лабораторії з проблем протидії злочинності
Навчально-науково інституту №1
Національної академії внутрішніх справ

ПОНЯТТЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ

Актуальність статті полягає в тому, що кримінальні правопорушення проти власності є однією з найпоширеніших і найнебезпечніших груп злочинних діянь, оскільки вони посягають на одне з найцінніших соціальних благ – право власності. Метою статті є окреслення поняття кримінальних правопорушень проти власності та їх класифікація. Правове врегулювання економічних відносин власності породжує утворення права власності, за допомогою якого стверджується панування власника над належним йому майном та його повноваження з володіння, користування та розпорядження. Наголошено, що класифікація є складним механізмом, природним інструментом пізнання реальної дійсності, своєрідним джерелом знання про неї. В процесі класифікації пізнаються об'єктивно існуючі закономірності, де кожен даний об'єкт отримує певну правову оцінку (рейтинг). За допомогою класифікації відбувається теоретичне осмислення різних правових явищ і встановлюється їх відповідність емпіричному матеріалу. Виходячи з цього, можна зробити висновок про те, що класифікація має важливе теоретичне і практичне значення, оскільки вона є одним з елементів людської діяльності, у тому числі і науковою. З'ясовано, що питання систематизації злочинів проти власності у юридичній науці наділене елементом дискусійності. Безумовно, є такі класифікації злочинів проти власності, що не викликають жодних зауважень. Наприклад, їх поділ за формою вини на умисні та необережні або за ступенем тяжкості на злочини невеликої тяжкості, середньої тяжкості, тяжкі та особливо тяжкі. Проте такі критерії систематизації універсальні, їх можна застосовувати і щодо усієї системи злочинів, і щодо будь-якої групи злочинів. Зроблено висновок, що категорія власність багатогранне й багатоаспектне поняття, що вивчається у різних сферах діяльності. У вузькому значенні кримінальні правопорушення проти власності – це суспільно небезпечні діяння, що спричиняють істотну шкоду відносинам власності. Серед низки різних критеріїв класифікацій кримінальних правопорушень проти власності найбільш обґрунтованим є поділ кримінальних правопорушень означеної категорії на корисливі та некорисливі.

Ключові слова: поняття, класифікація, кримінальні правопорушення, власність, воєнний стан.

Актуальність теми. Кримінальні правопорушення проти власності є однією з найпоширеніших і найнебезпечніших груп злочинних діянь, оскільки вони посягають на одне з найцінніших соціальних благ – право власності [1].

В Україні, у контексті російсько-української війни, дана проблема набуває особливої гостроти. Значні міграційні потоки внутрішньо переміщених осіб, руйнування інфраструктури та обмежені можливості контролю з боку правоохоронних орга-

нів провокують зростання кількості злочинів проти власності. Це, в свою чергу, впливає на загальний рівень безпеки та добробуту населення, підриваючи довіру до державних інституцій та створюючи додаткове навантаження на окремі інститути державної влади [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми протидії окремим видам кримінальних правопорушень проти власності стали предметом наукових досліджень таких науковців, як С.І. Афана-

сенко, В.С. Бондар, Б.Ю. Бистрицький, М.Ю. Бузинарський, А.В. Боднар, Ю.В. Висотенко, І.Б. Газдайка-Василишин, Ю.А. Дорохіна, В.С. Дженчако, О.Ю. Дрозд, О.О. Дудоров, С.О. Журба, Р.А. Запорожець, В.М. Захарчук, Ю.Є. Коваль, В.В. Лавренюк, П.Ю. Кравчук, В.О. Казміренко, А.М. Клочко, П.М. Коваленко, С.С. Кулик, Л.В. Ленська, О.В. Лисодєд, О.Ю. Ліпін, А.В. Микитчик, Р.О. Мовчан, В.І. Оперук, Б.В. Осадчий, Ю.Я. Олійник, І. В. Пиріг, Б.А. Пазій, Б.К. Слободянюк, І.В. Сорока, В.В. Семененко, Ю.А. Сказко, І.М. Твердохліб, О.Д. Терещук, Т.Г. Таран, К.О. Чаплинський, Г.М. Чернишов, Ю.О. Шульга, О.Г. Швидкий, Р.М. Шехавцов, С.А. Шубіна, Г.В. Щербакова. Незважаючи на велику кількість наукових праць з означеної проблематики, існує нагальна потреба в дослідженні та розробці ефективних стратегій для запобігання кримінальним правопорушенням проти власності в умовах воєнного стану [2].

Водночас, для вироблення ефективних заходів щодо протидії цьому суспільно-небезпечному явищу необхідно перш за все, з'ясувати його теоретичні основи – сутність, зміст.

Як слушно відзначається у науковій літературі основоположним у будь-якому дослідженні є з'ясування ключових дефініцій, що становлять предмет пізнання, адже некоректне тлумачення того чи іншого терміна (поняття) призводить до його помилкового розуміння, не правильного трактування та хибних висновків, а отже, – неточного підходу до предмета дослідження [3; 4 с. 96].

З огляду на викладене **метою статті** є окреслення поняття кримінальних правопорушень проти власності та їх класифікація.

Виклад основного матеріалу. Перш ніж розкрити поняття кримінальних правопорушень проти власності та здійснити їх класифікацію необхідно розкрити зміст категорії «право власності».

Грунтовний аналіз наукової літератури свідчить про те, що власність, як складне та багатогранне суспільне явище, використовується й у філософській, економічній, юридичній, історичній, соціологічній літературі, тобто є полінауковим понят-

тям, яке характеризує масштабні історичні та соціально-економічні явища» [5, с. 4].

За свідченням історії, власність є одним із рушіїв суспільного розвитку загалом. За її участю відбувався процес творення класового суспільства, процес державотворення, з приватним інтересом та власністю пов'язане виникнення різноманітних політичних інституцій, перехід від одного ступеня суспільного розвитку до іншого, створення сучасних ліберальних, соціально орієнтованих держав, розвиток науки та техніки [6, с. 6].

Уперше теоретичні положення права власності сформовані у римському праві. Римські юристи розглядали інститут приватної власності як інститут споконвічний. Інституції Юстиніана визначають право власності як повну владу особи над річчю. Однак головна властивість права власності, безумовно, – це поєднання необмеженого панування особи над річчю з правом розпоряджатися нею, правом визначати її долю (продати, обміняти, віддати в заставу, знищити тощо) [7, с. 129].

Філософський аспект аналізу поняття «власність» розглядає її як властивість людської природи. Відношення людини до речі трактується як спосіб її самовизначення й самореалізації в навколишньому світі [8].

В науці найпоширенішим вважається економічне визначення власності, що описується привласненням індивідом чи групою індивідів матеріальних благ, що створені природою або людською працею в процесі виробництва. Власність розглядається як суспільні відносини, що виникають між людьми з приводу привласнення матеріальних благ [9, с. 3].

Правове врегулювання економічних відносин власності породжує утворення права власності, за допомогою якого стверджується панування власника над належним йому майном та його повноваження з володіння, користування та розпорядження [7, с. 129].

Вихідними положеннями (засадами) здійснення права власності в Україні, які дозволяють власнику в повній мірі здійснювати правомочності щодо належної йому власності є, закріплені в Конституції України положення про те, що «усі суб'єкти прана власності рівні перед зако-

ном» (ст. 13), «кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю», «ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним» (ст. 41). Також Конституція України (ст. 13) проголошує що «держана забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання». Отже, право власності, в тому числі приватної власності громадян, гарантується Основним Законом, а також захищається ним [10, с. 154].

Закріплені в Конституції України визначальні принципи здійснення права власності знайшли своє відображення в Цивільному кодексі України. Так, згідно ст. 316 Цивільного кодексу України «правом власності є право особи на річ (майно), яке вона здійснює відповідно до закону за своєю волею, незалежно від волі інших осіб» [11]. А відповідно до ст. 317 Цивільного кодексу України елементами цього права є право володіння, користування та розпоряджання своїм майном. У ст. 317 та 2 Цивільного кодексу України вказано, що «суб'єктами права власності є Український народ, фізичні особи та юридичні особи, учасники цивільних відносин (державна Україна, Автономна Республіка Крим, територіальні громади, іноземні держави та інші суб'єкти публічного права)» [11].

Таким чином, категорія власність багатогранне й багатоаспектне поняття, що вивчається у різних сферах діяльності.

Переходячи безпосередньо до мети дослідження варто зазначити, що одним із основних завдань Кримінального кодексу (далі – КК) України є правове забезпечення охорони власності (ч. 1 ст. 1 КК України). Реалізація цього завдання на рівні законодавства здійснюється насамперед шляхом установа заборони пошкодження об'єкта під загрозою кримінального покарання. Іншими словами, визнання певних суспільнонебезпечних діянь, що посягають на власність, злочинами має на меті реалізацію завдання її кримінально-правової охорони [12, с. 187].

У науковій літературі поняття кримінальних правопорушень проти власності має різноманітне трактування.

На думку І.Б. Газдайка-Василишин, злочини проти власності – це передба-

чені розділом VI Особливої частини КК суспільно небезпечні винні діяння, які посягають на право власності і вчиняються суб'єктом злочину шляхом вилучення, обертання на свою користь чи на користь інших осіб, знищення або пошкодження, не передання чи не повернення, іншого протиправного впливу на чуже майно (право на майно, дії майнового характеру) [13, с. 19].

Колектив авторів підручника «Кримінальне право» (2021) визначають кримінальні правопорушення проти власності як суспільно небезпечні та протиправні діяння, що, порушують право власності, спричиняють майнову шкоду приватній особі, колективу чи державі й учиняються, зазвичай, із корисливих мотивів [14, с. 102].

У свою чергу М.В. Повалена зазначає, що під насильницькими злочинами проти власності варто вважати суспільно небезпечні, протиправні, винні кримінально карані діяння, що посягають насамперед на суспільні відносини власності, а також на тілесну чи психічну недоторканість особи або її здоров'я шляхом завдання винною особою фізичного чи психічного насильства [15, с. 475].

В аспекті нашого дослідження уявляється доречним погляд, запропонований Т.А. Воліковим, який зазначає, що кримінальні правопорушення проти власності – це суспільно небезпечні протиправні діяння, що вчиняються переважно шляхом активних дій відповідним суб'єктом і наносять шкоду відносинам права власності та посягають на державне, приватне або колективне майно або спонукають до дій майнового характеру, що спричиняють суспільно небезпечні наслідки у вигляді позбавлення права потерпілої сторони у володінні, користуванні та розпоряджанні своїм майном [16, с. 534].

З огляду на викладене можемо констатувати, що у вузькому розумінні кримінальні правопорушення проти власності – це суспільно небезпечні діяння, що спричиняють істотну шкоду відносинам власності.

Отже, визначивши поняття кримінальних правопорушень проти власності, доцільно здійснити їх класифікацію.

В українському тлумачному словнику зазначається, що «класифікація» (походить від лат. *classis* – розряд, клас і *facio* – роблю, розкладаю) – це система розподілу предметів, явищ або понять на класи, групи тощо за спільними ознаками, властивостями [17, с. 175].

Класифікація – категорія, що відбиває очевидне і зрозуміле кожному і в той же час надзвичайно насичена, неоднозначна. Проблема класифікації складна і багатогранна і може розглядатися в різних аспектах (економічному, філософському, юридичному). Тому виправдано і доцільне її комплексне вивчення [18, с. 163; 19, с. 19].

З точки зору філософії класифікація розглядається як загально-наукове і методологічне поняття, що означає таку форму систематизації знання, коли вся сфера досліджуваних об'єктів представлена у вигляді системи класів або груп, за якими ці об'єкти розподілені на підставі їх збігів за певними властивостями. Класифікація покликана вирішувати дві основні функції: представляти в зручному для огляду і розпізнавання вигляді всю сферу, яка нею охоплюється, а також містити в собі максимально повну інформацію по своїх об'єктах [20, с. 56].

Класифікація як одна з методологічних проблем займає особливе місце в сучасній науці. Класифікація є складним механізмом, природним інструментом пізнання реальної дійсності, своєрідним джерелом знання про неї. В процесі класифікації пізнаються об'єктивно існуючі закономірності, де кожен даний об'єкт отримує певну правову оцінку (рейтинг). За допомогою класифікації відбувається теоретичне осмислення різних правових явищ і встановлюється їх відповідність емпіричному матеріалу. Виходячи з цього, можна зробити висновок про те, що класифікація має важливе теоретичне і практичне значення, оскільки вона є одним з елементів людської діяльності, у тому числі і науковою. Саме тому перед дослідниками рано чи пізно постане питання про необхідність класифікації тих або інших явищ громадського життя [19, с. 22].

Що стосується правової класифікації, то її потрібно розглядати як особливий метод, грамотне використання якого

підвищує ефективність правового регулювання, і як особливий прийом законодавчої техніки, правильне застосування якого сприяє вдосконаленню нормативних актів, і, кінець кінцем, вдосконаленню правового регулювання суспільних відносин [19, с. 23].

Використанням класифікації як методу пізнання відбувається теоретичне осмислення правових явищ і встановлюється їх відповідність матеріалам, отриманим експериментальним шляхом. Тобто, класифікація має як важливе теоретичне, так і практичне значення [21, с. 813].

Класифікація кримінальних правопорушень – це об'єктивний, безперервний, чіткий розподіл кримінальних правопорушень на взаємовиключні групи за певними ознаками, які відповідають цілям класифікації, мають вичерпний характер і відображають закономірності розвитку інституту кримінальних правопорушень [20, с. 56–57].

На сьогодні є багато неоднозначних думок науковців щодо класифікації кримінальних правопорушень взагалі та проти власності зокрема, існують критерії класифікації за якими думки вчених майже збігаються, але є і такі, що спонукають до дискусій [21, с. 812; 22].

Грунтовний аналіз наукової літератури [13, с. 20] свідчить про те, що в сучасній кримінально-правовій науці найбільш значущим і доволі поширеним є поділ кримінальних правопорушень (злочинів) проти власності на корисливі та некорисливі [13, с. 20].

Ю.А. Дорохіна класифікує злочини проти власності на: корисливі і некорисливі; корисливі в свою чергу поділяються на пов'язані із незаконним оборотом чужого майна на користь винного або інших осіб та не пов'язані з таким оборотом. На думку, дослідниці саме такий підхід має бути покладено в основу побудови системи злочинів проти власності, оскільки саме така класифікація якнайкраще відображає наявність факту заволодіння власністю [23, с. 351].

Схожої позиції дотримується В.І. Борисов, який зазначає, що кримінальні правопорушення проти власності необхідно розділити на дві групи [24, с. 229].

1) Корисливі кримінальні правопорушення проти власності, що поділяються на:

Незаконні корисливі діяння проти власності, пов'язані із заволодінням і (або) обороненням чужого майна на користь винного або інших осіб (ст. 185 КК «Крадіжка», ст. 186 КК «Грабіж», ст. 187 КК «Розбій», ст. 189 КК «Вимагання» ст. 190 КК «Шахрайство», ст. 191 КК «Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем».

Характерними рисами кримінальних правопорушень цієї групи є наявність корисливого мотиву та мети – оборонення чужого майна на свою користь або на користь іншої особи.

Незаконні корисливі діяння проти власності, не пов'язані із заволодінням і (або) обороненням чужого майна на користь винного або інших осіб (ст. 188-1 КК «Викрадення води, електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання», ст. 192 КК «Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою», ст. 193 КК «Незаконне привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї». Ці кримінальні правопорушення за мотивом їх вчинення подібні кримінальним правопорушенням першої групи [24, с. 229].

2). Некорисливі кримінальні правопорушення проти власності

Вони включають діяння, що передбачені: ст. 194 КК «Умисне знищення або пошкодження майна», ст. 194-1 КК «Умисне пошкодження об'єктів електроенергетики», ст. 195 КК «Погроза знищення майна», ст. 196 КК «Необережне знищення або пошкодження майна», ст. 197 КК «Порушення обов'язків щодо охорони майна», ст. 197-1 КК «Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво», ст. 198 КК «Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного кримінально протиправним шляхом». Кримінальні правопорушення вказаної групи, як правило, вчиняються за відсутністю корисливих мотивів і мети заволодіння чужим майном на свою чи іншої особи користь [24, с. 229–231].

Т.А. Воліков наголошує на тому, що за наявності корисливих мотиву та мети

як обов'язкових ознак, кримінальні правопорушення проти власності можуть бути поділені на корисливі і некорисливі. Корисливі кримінальні правопорушення, у свою чергу, за характером діяння та способом їх вчинення можуть бути поділені на ті, що: пов'язані з незаконним оборотом чужого майна на користь винного або інших осіб і не пов'язані з таким оборотом. Серед них окремо потрібно виділити корисливо-насилені правопорушення, у яких отримання майнової вигоди досягається шляхом застосування насильства або загрози його застосування до тих осіб, у яких викрадено майно перебуває у особистій власності. Некорисливі кримінальні правопорушення проти власності не спрямовані на незаконне збагачення правопорушника, незважаючи на те, що було завдано збитків власникові майна [21, с. 817].

Питання систематизації злочинів проти власності у юридичній науці наділене елементом дискусійності. Безумовно, є такі класифікації злочинів проти власності, що не викликають жодних зауважень. Наприклад, їх поділ за формою вини на умисні та необережні або за ступенем тяжкості на злочини невеликої тяжкості, середньої тяжкості, тяжкі та особливо тяжкі. Проте такі критерії систематизації універсальні, їх можна застосувати і щодо усієї системи злочинів, і щодо будь-якої групи злочинів [13, с. 19].

Висновки. Категорія власність багатогранне й багатоаспектне поняття, що вивчається у різних сферах діяльності. У вузькому значенні кримінальні правопорушення проти власності – це суспільно небезпечні діяння, що спричиняють істотну шкоду відносинам власності. Серед низки різних критеріїв класифікацій кримінальних правопорушень проти власності найбільш обґрунтованим є поділ кримінальних правопорушень означеної категорії на корисливі та некорисливі.

Список використаної літератури:

1. Мультимедійний підручник навчальної дисципліни «Кваліфікація окремих видів злочинів». Національна академія внутрішніх справ. URL: https://arm.navs.edu.ua/books/kval-ok-zlochuniv-25-04-207/lectures/lecture_4.html

2. Крижановський О.М., Крижановський П.О. Запобігання злочинам проти власності в умовах воєнного стану. *Академічні візії*. 2024. Вип. № 32. С. 1–6. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.12905520>.
3. Павленко С. О. Сутність і зміст поняття «оперативно-розшукова тактика». *Теорія і практика правознавства*. 2018. Вип. 2 (14). URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/viewFile/153144/153877>.
4. Павленко С. О. Основи оперативно-розшукової тактики: монографія. Київ : «Видавництво Людмила», 2022. 624 с.
5. Брановицький В.В. Перерозподіл власності в умовах транзитивної економіки : дис. ... канд. економ. наук : 08.00.01. Київ, 2016. 248 с.
6. Паращук Л. Г. Поняття та зміст права власності. Правове регулювання відносин власності в Україні : навчальний посібник / за ред. І.Р. Калаура, В.М. Сломи. Тернопіль, 2011. 122 с. С. 6–14.
7. Мірошніченко В. І. Філософія права : навчальний посібник / В. І. Мірошніченко, О. Б. Ганьба, Л. А. Зборовська. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2016. 184 с.
8. Скотний П. В. Власність як соціально-економічний феномен: філософський аспект. *Вісник НТУУ«КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка* : збірник наукових праць. 2009. № 3(27). Ч. 1. С. 60–63. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/9570>
9. Бек У.П., Заболотна Н.Я. Теоретичні погляди на власність. *Академічні візії*. 2024. Вип. 28. С. 1–7. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/900/804>.
10. Паращук Л. Основні засади здійснення права власності в Україні. *Формування правової держави в Україні: проблеми і перспективи* : матеріали XI Всеукр. наук.-практ. конф. (Тернопіль, 24 квіт. 2009 р.). Тернопіль : Вектор, 2009. С. 154–156.
11. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV (Редакція від 10.10.2022). *Офіційний сайт Верховної ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
12. Самокиш І.В. Власність як об'єкт кримінально-правової охорони в Україні та країнах Східної Європи. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. Том 30 (69), № 4 2019. С. 187–191. DOI <https://doi.org/10.32838/1606-3716/2019.4/30>.
13. Газдайка-Василишин І.Б. Некорисливі злочини проти власності : монографія. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 212 с.
14. Кримінальне право України. Особлива частина. Навчальний посібник. Дідківська Г.В., Нікітін Ю.В., Мірошніченко С.С., Курбатова І.С. та ін., за ред. В.В. Топчія. Ірпінь, 2021. Видавець ТОВ «ТВОРИ». 411 с.
15. Повалена М.В. Види насильницьких злочинів проти власності за кримінальним правом України та республіки Польща. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 4. С. 475–579.
16. Воліков Т.А. Поняття та ознаки кримінального правопорушення проти власності. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 3 (21). С. 522–536. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-3\(21\)-522-536](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-3(21)-522-536).
17. Словник української мови: в 11 томах. Том 4, 1973. URL: <http://sum.in.ua/s/klasifikacija>.
18. Севрук В. Г. Протидія злочинам, що вчиняються організованими групами і злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі: теорія та практика : монографія. Київ : «Видавництво Людмила», 2022. 1092 с.
19. Адамова О. С. Поняття правової класифікації. *Часопис цивілістики*. 2015. Вип. 18. С. 19–24.
20. Лутчин В.І. Поняття, зміст та обсяг класифікації кримінальних правопорушень за кримінальним правом України та Республіки Польща. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2018 № 35 том 2. С. 56–58. DOI: <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2018.35.2.13>.
21. Воліков Т.А. Теоретико-правові основи класифікації кримінальних правопорушень проти власності. *Наукові перспективи*. 2024. № 3 (45). С. 810–819. URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-3\(45\)-810-819](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-3(45)-810-819).
22. Тищенко В.В. Корисливо-насильницькі злочини: криміналістичний аналіз : монографія. Одеса : Юрид. літ-ра, 2002. 360 с.
23. Дорохіна Ю.А. Злочини проти власності. Теоретико-правове дослідження : монографія / Ю.А. Дорохіна. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 744 с.
24. Борисов В.І. Кримінальні правопорушення проти власності: об'єкт, предмет та види. Характеристика незаконних корисливих діянь, пов'язаних із заволодінням і (або) оберненням чужого майна. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2022. № 1(17). С. 227–245. DOI: <https://doi.org/10.21564/2311-9640.2022.17.257291>.

Hurin V. Concept and classification of criminal offenses against property

The relevance of the article lies in the fact that criminal offenses against property are one of the most common and dangerous groups of criminal acts, since they encroach on one of the most valuable social goods – the right to property. The purpose of the article is to outline the concept of criminal offenses against property and their classification. The legal regulation of economic property relations gives rise to the formation of property rights, through which the owner's dominance over the property belonging to him and his authority to possess, use and dispose of it is asserted. It is emphasized that classification is a complex mechanism, a natural tool for understanding reality, a kind of source of knowledge about it. In the process of classification, objectively existing patterns are identified, where each given object receives a certain legal assessment (rating). With the help of classification, a theoretical understanding of various legal phenomena occurs and their correspondence to empirical material is established. Based on this, we can conclude that the classification has important theoretical and practical significance, since it is one of the elements of human activity, including scientific activity. It was found that the issue of systematization of crimes against property in legal science is endowed with an element of debate. Of course, there are such classifications of crimes against property that do not cause any comments. For example, their division by form of guilt into intentional and negligent or by degree of severity into crimes of minor gravity, medium gravity, grave and especially grave. However, such criteria for systematization are universal, they can be applied to the entire system of crimes, and to any group of crimes. It was concluded that the category of property is a multifaceted and multi-aspect concept that is studied in various fields of activity. In the narrow sense, criminal offenses against property are socially dangerous acts that cause significant damage to property relations. Among a number of different criteria for classifying criminal offenses against property, the most reasonable is the division of criminal offenses of this category into mercenary and non-meritorious.

Key words: concept, classification, criminal offenses, property, martial law.